

William Hogarth en zijn Mopsonden

The Puggy painter

Ze spelen, rennen, poseren en kijken ons aan: honden op schilderijen. Er is een levendige handel in oude afbeeldingen van honden en wij zijn maar wat nieuwsgierig hoe de voorouders van onze rashonden eruitzagen. *Onze Hond* laat je kennismaken met die voorouders én met de kunstenaars die hen vereeuwigen.

Schilderstukken van honden zijn onmisbaar bij het ontrafelen van de geschiedenis van rashonden. In de 18de en 19de eeuw, en dan vooral in Engeland, zijn er honderden kunstschilders van naam die het beeld van een hond vastleggen. Soms als ‘versiering’ van het landschap, soms als herinnering aan talentvolle jacht-, show- en werkhonden. Het komt zelden voor dat we een hond op een schilderij én als standbeeld kunnen zien.

'The Painter and his Pug' (1745) van William Hogarth hangt nu in de Tate Gallery in Londen.

The Puggy painter

Kunstschilder William Hogarth – bijgenaamd *The Puggy painter* (de Mopshonden schilder) – wordt geboren in Londen, op 10 november 1697. Zijn ouders behoren tot de lagere middenklasse.

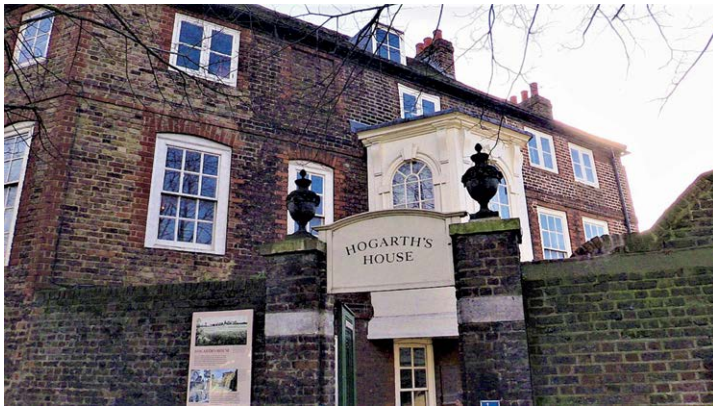
Vader Richard is leraar en komt in de gevangenis terecht als hij zijn schulden niet betaalt. Hij stuurt William naar Ellis Gamble, een graveur bij wie hij het vak moet leren. William ontwikkelt zich als graficus, kunstschilder en prentkunstenaar, maar ook als satiricus, criticus en cartoonist. Hij maakt zijn eerste schilderstuk in 1728, als hij 31 jaar is. Ondanks zijn eenvoudige afkomst brengt hij het tot leraar aan St Martin's Lane Academy in Londen, waar later een aantal bekende kunstschilders wordt opgeleid.

In 1757, tijdens de regering van koning George II, wordt Hogarth benoemd tot hofschilder. Hij overlijdt kinderloos op 26 oktober 1764 en wordt begraven op St Nicholas' Churchyard in Chiswick, nu een stadsdeel van Londen.

The Painter and his pug

Men zegt dat Hogarth zijn bijnaam, The Puggy Painter, kreeg mede vanwege zijn kleine gestalte en strijdlustige karakter. Op het zelfportret *The painter and his Pug* kijkt hij recht in de lens. Met enig gevoel voor drama wekt hij de indruk dat hij niet 'van de straat' is. Drie forse boeken geven aan dat hij een belezen man is. In het jaar waarin dit schilderij wordt gemaakt, 1745, is lezen voor 'de gewone man' zeker niet vanzelfsprekend. De kunstenaar laat er ook geen misverstand over bestaan dat hij tot het kunstenaarsgilde behoort. Net als zijn befaamde voorganger Rembrandt, die zichzelf talrijke keren in buitenissige kleding met aparte hoofddekseels afbeeldt, draagt Hogarth op

William Hogarth's huis in Chiswick, Londen; Trump ligt er in de tuin begraven.

Het standbeeld van Hogarth en een veel te grote Trump in Londen.

Hogarth gebruikt zijn Mopshond in 1763 in een satirische gravure, *The Bruiser* genaamd. Kunstcriticus Charles Churchill wordt hier afgebeeld als een dronken, kwijlende beer. De hond plast zittend over het *Epistle to William Hogarth*, gepubliceerd door Hogarths aartsvijand Charles Churchill.

het schilderij niet bepaald de mode uit die tijd. In 1824 wordt *The Painter and his Pug* aangekocht door de National Gallery in Londen en in 1951 is het overgebracht naar de Tate Gallery aldaar.

Trump

Het is bijzonder dat we de naam van de hond op het schilderij kennen: hij heet Trump. In de loop van de jaren heeft Hogarth drie Mopshonden; behalve Trump zijn dat Pugg en Pompey. Als in 1730 een van zijn honden wegloopt zet Hogarth een advertentie in de krant, waarin een halve Guinea als beloning voor terugbezorging wordt uitgelooft. In tegenstelling tot Hogarth zit Trump er op het schilderij wat deemoedig bij. Opvallend zijn de lange benen, het rasbeeld in die tijd.

Mopshond Trump inspireerde onder andere de Franse beeldhouwer Louis François Roubillac. Hij maakte een beeldje van de hond dat in het Victoria en Albert Museum in Londen is te bewonderen.

*Is Trump een echte Mopshond? In zijn boek *Dogs of Britain* (1948) noemt Clifford L.B. Hubbard Trump een 'Terrierachtige bastaard met een zachte vacht'.*

De Mopshond heeft zich door de jaren heen mogen verheugen in bazen van allerlei rangen en standen, onder wie kunstenaars, beroemdheden en royals, zoals Andy Warhol, Paris Hilton, Valentino, George Clooney, koning Lodewijk XV van Frankrijk, koning Karel XIII van Noorwegen en Zweden, koningin Victoria van Engeland en haar achterkleinkind, koning Edward VIII.

Spectaculaire opmars

Aan het Chinese keizerlijke hof was fokken met Mopshonden een geliefde bezigheid. Langs welke wegen de Mopshond precies naar Europa kwam en daar aan een spectaculaire opmars begon, is niet exact bekend. Het zouden de Portugezen kunnen zijn geweest die de hondjes meenamen, maar ook Nederlandse zeevaarders kunnen ze hebben meegebracht van hun tochten naar Oost-Indië. Of waren het de Engelsen?

In de Oranjeschiedenis duikt de Mopshond voor het eerst op in de nabijheid van Willem van Oranje (1533-1584). De prins zou tijdens een legermanoeuvre in Frankrijk wakker zijn gemaakt door zijn Mops Pompey, die de prins daarmee redde van Spaanse moordenaars. Helaas bestaan van dit stukje geschiedenis verschillende versies, er zijn ook verhalen waarin de reddende engel een Kooikerhondje was. Als stadhouder-koning Willem III in 1688 met zijn vrouw, koningin Maria II van Engeland, de overtocht naar Engeland maakt nemen zij meerdere Mopshonden mee.

Standbeeld

Mopshond Trump inspireerde onder andere de Franse beeldhouwer Louis François Roubillac. Hij maakte een beeldje van de hond dat in het Victoria en Albert Museum in Londen is te bewonderen. Voor de Londenaren is de meest bekende afbeelding van Trump het levensgrote bronzen standbeeld van de kunstschilder en zijn hond, gemaakt door James William Mathieson. Het staat in Londen-west, op de hoek van Turnham Green en Chiswick High Road. De lokale gemeenschap gaf Mathieson de opdracht dit standbeeld te maken, dat in 2001 werd onthuld. Later werd besloten Trump toe te voegen; waarschijnlijk is dat de reden waarom de hond in verhouding veel te groot is. Het standbeeld staat vlakbij Chiswick House, waar William Hogarth heeft gewoond. ■

BEELDMATERIAAL BIJ DIT ARTIKEL

Alle pogingen zijn in het werk gesteld om namen van fotografen/illustratoren van het beeldmateriaal te achterhalen. Dit is niet altijd gelukt. Wie recht op afbeeldingen meent te hebben, kan contact opnemen met de auteur: horter@tiscali.nl